

'Volgens de Duitse denker Carl Schmitt is zonder vijandbeeld geen politiek mogelijk,' schreven Coen Simon en Frank Meester aan Arnon Grunberg. Zij vroegen hem *Het begrip politiek* van Carl Schmitt (1888-1985) te lezen om na te gaan wat hij ons nu nog te zeggen heeft. Hoeveel natiestaat hebben wij nodig? Hoeveel vijanden? Waartoe dient politiek? En is een samenleving zonder oorlog en geweld mogelijk? Aan de hand van Schmitt en denkers als Walter Benjamin en Jacques Derrida probeert Grunberg antwoord te geven op die vragen.

'Onze cultuur heeft de vegetarische slager voortgebracht en zal uiteindelijk ook de geweldloze oorlog produceren. Hoe die er precies uit zal zien is onduidelijk, maar Schmitts vermoeden dat die oorlog om de oorlog eens en voor altijd uit te roeien gruwelijk zal zijn lijkt me gerechtvaardigd,' aldus Grunberg. Maar ook stelt hij dat er geen rechtvaardigheid kan bestaan als het geweld wordt afgezworen.

In *Vriend & vijand* legt Grunberg de vinger op zowel de zere plekken van de parlementaire democratie als de kritiek erop. Vrienden en vijanden van deze democratie mogen dit essay niet aan zich voorbij laten gaan.